

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/91/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618201192
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5618201192.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstríka a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci žalobkyní 1/N. O., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. E., K. XXX/XX, 2/D. K., rod. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. K. XXX proti žalovaným 1/ Y. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. K. XXX, zastúpenej JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom I. XXXX/XX, . X. S., 2/ F. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. K. XXX, 3/ K. K., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXX, 4/ K. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. K. XXX, zastúpenému JANČI & Partners s. r. o., so sídlom Belopotockého 720/2, Liptovský Mikuláš, IČO: 47 258 748, 5/ N. S., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom X. K. XX, zastúpenej JUDr. Miroslavom Hrickom, advokátom so sídlom ulica X. S. XXX, X. S., o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 11C/10/2018-177 zo dňa 08. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch II., III., IV., V. potvrdzuje.

V ostatnej časti ponechal rozsudok **n e d o t k n u t ý**.

Žalovaní 1/, 4/, 5/ **n e m a j ú** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Žalovaní 2/, 3/ **n e m a j ú** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš čiastočne vyhovel žalobe pôvodného žalobcu M. G., rod. A. a určil jeho vlastníctvo k nehnuteľnostiam tak, ako ich podrobne popísal v bode I. výroku napadnutého rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania medzi účastníkmi. Svoje rozhodnutie vo vyhovujúcej časti odôvodnil ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keď mal preukázané, že žalovaní 1/ a 2/ nadobudli sporné nehnuteľnosti na podklade kúpnej zmluvy, ktorú uzatvoril žalobca v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným. Takýto záver vyplynul zo znaleckého posudku znalkyne MUDr. Eleny Poloncovej a konzultanta Mgr. K. I.. Pokiaľ išlo o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré nadobudli žalovaní 3/ až 5/ od žalovaných 1/, 2/, v tejto časti súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol, keď prihliadol na okolnosti, za ktorých k prevodu nehnuteľnosti došlo tým, že žalovaní 3/ až 5/ boli pri nadobudnutí vlastníckeho práva dobromyseľnými a v žiadnom prípade nemali vedomosť o duševnej poruche pôvodného vlastníka. V čase, keď uzatvárali kúpnu zmluvu so žalovanými 1/ a 2/, nemali ani reálnu možnosť vedieť o tejto skutočnosti, keďže ani sami žalovaní 1/, 2/ takúto vedomosť nemali. Žalovaný 4/ nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam po tom, ako Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom zo dňa 26. 05. 2009 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalovaných 1/ a 2/ a spoluvlastníčky D. I. a nariadil predaj nehnuteľnosti s tým, že výťažok rozdelil medzi spoluvlastníkov podľa výšky ich spoluvlastníckeho podielu. V čase rozhodovania súdu o zrušení podielového spoluvlastníctva teda nebola sporná otázka vlastníckeho práva žalovaných 1/, 2/, inak by ani súd nemohol zrušiť takéto podielové spoluvlastníctvo. Z pripojeného

spisu pritom vyplynulo, že D. I. je sestrou žalobcu, pričom nenamietala nadobudnutie nehnuteľnosti žalovaných 1/, 2/ od jej brata z dôvodu duševnej poruchy, teda ani samotní rodinní príslušníci nemali vedomosť o zdravotnom stave žalobcu. Žalovaná 5/ nehnuteľnosti nadobudla navyiac prostredníctvom realitnej kancelárie, čo samo o sebe preukazuje jej dobromyseľnosť pri nadobúdaní nezaťaženej nehnuteľnosti podľa výpisu z katastra nehnuteľností. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie taktiež prihliadal na okolnosti konkrétneho prípadu a priznal žalobcovi voči žalovaným 1/, 2/ náhradu trov v rozsahu 50 % vychádzajúc z princípu spravodlivosti, keď prihliadol na okolnosti, za ktorých k prevodu došlo. Žalovaným 3/ až 5/ ako úspešným účastníkom priznal náhradu trov voči žalobcovi v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku čo do zamietavajúcej časti v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho zástupcu podal odvolanie žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zmeniť, jeho návrhu v celom rozsahu vyhovel dôvodiac tým, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec. Podľa jeho názoru pri posudzovaní rozsahu ochrany dobrej viery nadobúdateľa je potrebné rozlišovať medzi relatívnou a absolútnou neplatnosťou právneho úkonu, na základe ktorého si nadobúdateľ odvodzuje svoje právo. Je v poriadku, ak zákon priznáva ochranu nadobúdateľovi, ktorý svoje právo odvodzuje od právneho predchodcu, pričom tento je vlastníkom na základe platného právneho titulu v tom čase, avšak pri absolútnej neplatnosti právneho úkonu vzťah ako keby nevznikol a je preto nespravodlivé priznať ochranu nadobúdateľovi, hoci aj dobromyseľnému, ktorý by takto nadobudol právo bez právneho titulu, keďže ani jeho právny predchodca nemal právny titul k danej veci. V tomto smere poukazoval aj na odbornú diskusiu týkajúcu sa ochrany dobromyseľného nadobudnutia od nevlastníka a zdôraznil rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky, ktoré sa považuje za použiteľné aj v našich podmienkach a v ktorom konštatuje, že v prípade absolútnej neplatnosti nemožno trvať na ochrane dobromyseľnosti nadobúdateľa.

3. Žalovaná 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo svojom vyjadrení žiadala rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Dobrá viera nadobúdateľa musí byť podrobená prísnemu skúmaniu, ak má byť princíp ochrany dobromyseľného nadobúdateľa postavený nad zásadu nemo plus iuris, čo v danom prípade súd prvej inštancie náležitým spôsobom skúmal, vyhodnotil všetky rozhodujúce skutočnosti a následne i rozhodol v súlade so všeobecne uznávanou predstavou spravodlivosti. Žalovaní ani pri vynaložení maximálneho úsilia nemohli predpokladať duševný stav žalobcu a v priebehu konania ani zo strany žalobcu nebola dobromyseľnosť pri nadobúdaní nehnuteľnosti na strane žalovaných žiadnym spôsobom spochybnená.

4. Žalovaný 4/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu taktiež žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť poukazujúc na spôsob nadobudnutia nehnuteľnosti z jeho strany, ktoré skutočnosti súd prvej inštancie zákonným spôsobom vyhodnotil a rozhodol v súlade so zásadou spravodlivosti.

5. Žalovaná 5/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu poukazovala na ust. § 446 Obchodného zákonníka, ktoré v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR možno analogicky použiť i na občianskoprávne vzťahy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4MCdo 23/2008 zo dňa 21. 12. 2009) s tým, že vlastníctvo je možné nadobudnúť i od nevlastníka s ohľadom na dobrú vieru nadobúdateľa, ktorú v tomto prípade i súd prvej inštancie náležite vyhodnotil.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci v napadnutej časti, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s podrobnými dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani zo strany odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

8. V bode 18. dôvodov súd prvej inštancie podrobne uviedol, na ktoré skutočnosti pri rozhodovaní prihliadol, i akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, čo je i podľa názoru odvolacieho súdu v súlade s princípom ochrany dobromyseľného nadobúdateľa a zodpovedá i všeobecne uznávanej

predstave spravodlivosti súdneho rozhodnutia. Z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany je treba postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník, než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom konaní.

9. Tak ako to napokon správne konštatuje i súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozhodnutia žalovaní 3/ až 5/ nemali reálne žiadnu možnosť predpokladať neplatnosť právneho úkonu medzi žalobcom a žalovanými 1/ a 2/, pričom nemožno nechať bez povšimnutia i úkony, ktoré predchádzali nadobudnutiu vlastníckeho práva (vyporiadanie podielového spoluvlastníctva za účasti priamej príbuznej - sestry žalobcu). Za takéhoto stavu potom i odvolací súd v súlade s názorom súdu prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že poskytnutie ochrany žalovaným ako nadobúdateľom je v súlade s princípom spravodlivosti, a preto, ako je už vyššie uvedené, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

10. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania súd vychádzal z ust. § 255 ods. 1 CSP s použitím ust. § 396 ods. 1 CSP a priznal žalovaným 1/, 4/ a 5/ voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalovaným 2/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže im žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

11. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).